

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Finanční analýza české společnosti reportované dle IFRS

Bc. Dana Kuchařová

Diplomová práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Dana Kuchařová**
Osobní číslo: **E14531**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management podniku**
Název tématu: **Finanční analýza české společnosti reportované dle IFRS**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování:

Cílem práce bude provést finanční analýzu vybrané společnosti a porovnat účetní výkazy dle IFRS

Osnova:

- Finanční analýza a její metody.
- IFRS.
- Charakteristika vybrané společnosti.
- Aplikace vybraných metod finanční analýzy, porovnání výkazů dle českých účetních standardů a výkazů dle IFRS.
- Doporučení pro podnik a formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2011. Daně a účetnictví (Computer Press). ISBN 978-80-251-3652-2.

KNÁPKOVÁ, Adriana., PAVELKOVÁ, Drahomíra., ŠTEKER, Karel. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

LLP, PricewaterhouseCoopers. Manual of Accounting - IFRS 2014. Volume 1. Haywards Heath: Bloomsbury Professional, 2013. ISBN 978-178-0433-042.

LLP, PricewaterhouseCoopers. Manual of Accounting - IFRS 2014. Volume 2. Haywards Heath: Bloomsbury Professional, 2013. ISBN 978-178-0433-042.

MERITUM. Účetnictví podnikatelů 2016. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.

SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. 5., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 452 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jaroslav Pakosta, CSc.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **4. září 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2017**

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 18. 4. 2017

Bc. Dana Kuchařová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala doc. Jaroslavovi Pakostovi za odborné vedení práce, cenné rady, věcné připomínky a názory, které mi během zpracování práce poskytl, a dále za vstřícnost při konzultacích.

Dále bych chtěla poděkovat za spolupráci finančnímu oddělení společnosti MyMedia s.r.o. za poskytnuté materiály a informace.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá finanční analýzou a problematikou účetního vykazování dle IFRS. V teoretické části je popsána finanční analýza z obecného hlediska, jsou definovány zdroje informací a vybrané metody finanční analýzy. Dále je pozornost věnována IFRS, koncepčnímu rámci, základním pravidlům účetního výkaznictví dle IFRS a rozdílům ve vybraných oblastech dle české účetní legislativy a dle IFRS.

V praktické části jsou využity vybrané metody finanční analýzy na konkrétní podnik – MyMedia s.r.o. a jsou popsány rozdíly mezi výkaznictvím dle IFRS a dle české účetní legislativy. Diplomová práce analyzuje období mezi roky 2011 až 2015 a snaží se v tomto období vystihnout specifika finanční analýzy a konkrétní rozdíly v účetním výkaznictví dle české účetní legislativy a dle IFRS.

KLÍČOVÁ SLOVA

Finanční analýza, poměrové ukazatele, horizontální analýza, vertikální analýza, náklady, výnosy, výsledek hospodaření, IFRS

TITLE

Financial analysis of Czech company reporting in accordance with IFRS

ANNOTATION

The thesis deals with the issue of financial analysis and financial reporting in accordance with IFRS. In the theoretical part is described financial analysis in general terms, information sources are defined as well as selected financial analysis methods. Attention is also paid to the IFRS conceptual framework, the basic rules of financial reporting under IFRS and differences in selected areas according to Czech accounting legislation and IFRS.

In the practical part are used selected methods of financial analysis on a particular company - MyMedia Ltd. and explains the differences between reporting under IFRS and under Czech accounting legislation. The thesis analyzes the period between 2011 to 2015 and seeks in this period to describe the specifics of financial analysis and specific differences in financial reporting according to Czech accounting legislation and IFRS.

KEYWORDS

Financial analysis, financial ratios, horizontal analysis, vertical analysis, costs, revenues, profit, IFRS

OBSAH

ÚVOD	12
1 FINANČNÍ ANALÝZA	14
1.1 Zdroje informací pro finanční analýzu	15
1.1.1 Rozvaha	16
1.1.2 Výkaz zisku a ztráty	17
1.1.3 Přehled o peněžních tocích (cash flow)	20
1.1.4 Výkaz o změnách vlastního kapitálu	21
1.2 Horizontální a vertikální analýza	21
1.3 Poměrové ukazatele	22
1.3.1 Ukazatele likvidity	22
1.3.2 Ukazatele aktivity	23
1.3.3 Ukazatele rentability	24
1.3.4 Ukazatele zadluženosti	26
1.3.5 Ukazatele tržní hodnoty	28
1.3.6 Ukazatele s využitím cash flow	29
2 IFRS	32
2.1 Koncepční rámec	33
2.1.1 Oceňování	34
2.2 Základní pravidla účetního výkaznictví dle IFRS	35
2.3 Přejít na IFRS a rozdíly ve vybraných oblastech dle české účetní legislativy a dle IFRS	36
3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	38
3.1 SWOT analýza	40
3.2 Struktura aktiv a pasiv	41
3.3 Poměrové ukazatele	42
4 FINANČNÍ ANALÝZA MYMEDIA S.R.O.	47

4.1	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	47
4.1.1	Vývoj hospodářských výsledků od roku 2011 do roku 2015.....	54
4.2	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty.....	55
5	IFRS VE SLEDOVANÉM PODNIKU	59
6	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	63
	ZÁVĚR	67
	POUŽITÁ LITERATURA.....	69
	INTERNETOVÉ ZDROJE	71
	PŘÍLOHY	72

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Základní struktura VZZ při klasifikaci nákladů podle účelu.....	18
Obrázek 2: Základní struktura VZZ při klasifikaci nákladů podle druhů	19
Obrázek 3: Výpočet typů výsledků hospodaření v druhovém členění.....	20
Obrázek 4: Struktura aktiv k 31.12.2015	41
Obrázek 5: Struktura cizích zdrojů k 31.12.2015	42
Obrázek 6: Tržby za prodané zboží, náklady vynaložené na prodané zboží, obchodní marže	50
Obrázek 7: Výkony, výkonová spotřeba, přidaná hodnota	51
Obrázek 8: Odpisy.....	52
Obrázek 9: Vývoj osobních nákladů	53
Obrázek 10: Vývoj výsledků hospodaření	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní schéma rozvahy	17
Tabulka 2: Sestavení CF nepřímou metodou	21
Tabulka 3: Výkaznictví dle IFRS.....	34
Tabulka 4: SWOT analýza	40
Tabulka 5: Poměrové ukazatele pro roky 2011 až 2015	43
Tabulka 6: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty – absolutní změna	48
Tabulka 7: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty – relativní změna	49
Tabulka 8: Vývoj dílčích hospodářských výsledků a celkového hospodářského výsledku v letech 2011 až 2015.....	54
Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (v %)	56

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
CF	Cash flow
CZK	česká koruna
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČÚL	česká účetní legislativa
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	drobný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
EAT	zisk po zdanění
EBDIT	zisk před zdaněním, úroky a odpisy
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBT	zisk před zdaněním
EPS	čistý zisk na akcii
EUR	Euro
fin.	finanční
FMCG	fast-moving consumer goods (rychloobrátkové zboží)
IAS	International Accounting Standards (Mezinárodní standardy účetního výkaznictví)
IFRS	International Financials Reporting Standards (Mezinárodní standardy finančního výkaznictví)

IT	Informační technologie
Kč	Koruna česká
M/B	market to book ratio
NOPAT	čistý provozní zisk
P/E	price-earning ratio
PR	public relations
resp.	respektive
ROA	rentabilita aktiv
ROC	rentabilita nákladů
ROCE	rentabilita celkového investovaného kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROI	rentabilita investovaného kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
Sp. z o.o.	polská společnost s ručením omezením
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SWOT	strengths, weakness, opportunities, threats
tj.	to jest
USA	United States of America (Spojené státy americké)
US GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles (Všeobecně uznávané účetní principy)
VH	výsledek hospodaření
VZZ	výkaz zisku a ztráty

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá finanční analýzou, přičemž vybrané metody finanční analýzy jsou nejdříve popsány na teoretické úrovni a poté aplikovány na konkrétní podnik, kterým je MyMedia s.r.o. zabývající se prodejem zboží prostřednictvím e-shopů Feedo®.

Diplomová práce si klade za cíl posoudit ekonomickou situaci podniku, vystižení jeho specifik a popsání jeho vstupu do skupiny Windeln a s tím spojeného účetního výkaznictví dle IFRS. Vzhledem k tomu, že vybraná společnost patří mezi startupy a jedná se o e-shop, je tato oblast specifická a velice zajímavá.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí. První část se věnuje teoretické úrovni finanční analýzy a IFRS a rozdílům mezi účetním výkaznictvím dle IFRS a účetním výkaznictvím dle české účetní legislativy. Ve druhé části, tedy části praktické, jsou aplikovány vybrané metody finanční analýzy na konkrétní společnost, kterou je již zmíněná MyMedia s.r.o., dále je popsán přechod společnosti na výkaznictví dle IFRS a konkrétní rozdíly v rámci IFRS a české účetní legislativy.

V teoretické části je popsán účel a smysl finanční analýzy, její uživatelé i zdroje, ze kterých analýza čerpá potřebné informace. Pozornost je věnována poměrovým ukazatelům a horizontální a vertikální analýze. Dále se teoretická část zaměřuje na problematiku účetního výkaznictví dle IFRS, zmíněn je koncepční rámec IFRS, oceňování, základní pravidla účetního výkaznictví dle IFRS i přechod na IFRS a vybrané rozdíly mezi českou účetní legislativou a IFRS. V této části jsou informace čerpány z odborné literatury, která je uvedena v seznamu zdrojů. Mezi hlavní zdroje, z nichž je čerpáno, patří následující publikace - Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady; Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi; Manažerská ekonomika; Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS; Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS; Manual of Accounting – IFRS a mnohé další.

Následně je provedena finanční analýza společnosti MyMedia s.r.o., kde jsou aplikovány vybrané metody uvedené v části teoretické. Nejdříve je představen vybraný podnik, provedena SWOT analýza, definována struktura aktiv a cizích zdrojů, k čemuž slouží jako zdroj Výroční zpráva společnosti. Dále je provedena analýza poměrových ukazatelů, mezi něž patří ukazatele likvidity, obratu aktiv, obratu zásob, doby obratu zásob, doby obratu pohledávek, dále ukazatele rentability - aktiv, vlastního kapitálu, tržeb, nákladů, ukazatel celkové zadluženosti a úrokového krytí. Další kapitola zahrnuje horizontální a vertikální analýzu výkazu zisku a ztráty, přičemž

horizontální analýza je provedena z hlediska absolutní i relativní změny a zachycuje a hodnotí významné změny v podniku a trend v jeho hospodaření. Významné položky výsledovky jsou dále rozebrány, popsány a graficky znázorněny. Vertikální analýza porovnává položky výkazu zisku a ztráty vzhledem k základu, kterým je položka tržeb za prodej zboží. Významné položky této analýzy jsou taktéž podrobněji popsány a jsou zdůvodněny příčiny jejich změn.

Další část je věnována IFRS a konkrétním rozdílům ve výkaznictví dle české účetní legislativy a dle IFRS. Analyzovaný podnik se stal součástí skupiny Windeln v červenci roku 2015, od tohoto okamžiku tedy vede účetní výkaznictví dle české účetní legislativy a zároveň dle IFRS. Pozornost je věnována i rozdílům, které zatím nenastaly, ale je velice pravděpodobné, že v budoucnu nastanou.

V závěru práce jsou vypracovány návrhy a doporučení, které by mohly v budoucnu zlepšit jak ekonomickou situaci podniku, tak upevnit jeho postavení na trhu.

Hlavním zdrojem pro praktickou část je spolupráce s finančním oddělením společnosti, výroční zprávy, účetní závěrky a interní materiály, které podnik pro zpracování práce poskytl, doplněním pak jsou internetové stránky e-shopu pro získání přehledu o jejich vzhledu, funkčnosti atp.

Téma „Finanční analýza české společnosti reportované dle IFRS“ je pro mne, jakožto autorku práce, tématem velice důležitým a zajímavým, neboť se v oblasti financí a účetnictví pohybuji již od svých studií na všeobecném gymnáziu, kdy jsem se poprvé stala součástí účetního týmu. Moje snaha a úsilí směřuje ke zdokonalování se v oblasti financí, účetnictví a daní a získání komplexního pohledu na fungování podniku a jeho řízení.

Cílem diplomové práce je finanční analýza vybrané společnosti a porovnání účetních výkazů dle české účetní legislativy a dle IFRS.

1 FINANČNÍ ANALÝZA

Hlavním účelem finanční analýzy je zhodnocení aktuální finanční situace podniku, které je zhodnocením komplexním, neboť podává informace o tom, jestli je podnik ziskový, jestli je schopen dostát svým závazkům, zda je vhodná struktura kapitálu a další skutečnosti, které jsou důležité pro uživatele finanční analýzy. Uživatele finanční analýzy lze rozčlenit na uživatele interní a uživatele externí.

Mezi interní uživatele finanční analýzy patří:

- Majitelé – zajímají se o efektivní využívání a zhodnocení prostředků, které do firmy vložili.
- Manažeři – využívají informace z finanční analýzy pro svá dlouhodobá, střednědobá i krátkodobá rozhodnutí.
- Zaměstnanci – mají zájem na solventnosti a prosperitě podniku, ve kterém pracují.

Mezi externí uživatele finanční analýzy patří:

- Obchodní partneři – do této kategorie patří odběratelé a dodavatelé. Odběratelé mají zájem na finanční stabilitě podniku, aby mohli zajišťovat své potřeby zboží a nedošlo na příklad k selhání jejich výroby v případě nedodání materiálu nebo zboží. Dodavatelé mají zájem na zaplacení svých pohledávek
- Banky – sledují především finanční stabilitu, solventnost podniku a tvorbu finančních prostředků, aby byl podnik schopen splatit své závazky i úroky z úvěrů.
- Investoři – využívají výsledky finanční analýzy k rozhodnutí, do kterého podniku vložit svůj kapitál. Vkládají kapitál do společnosti, která je solventní, stabilní a rozvíjí se.
- Auditori, účetní specialisté, daňoví poradci – dle údajů z finanční analýzy odkrývají nedostatky a navrhují nápravná opatření.
- Stát a orgány státní správy – využívají údaje především pro daňové účely, odvodové povinnosti a hospodářské pro formulování politiky státu.

Hlavním smyslem finanční analýzy je připravit podklady pro kvalitní rozhodování a fungování podniku. Je zřejmé, že existuje úzká vazba mezi účetnictvím a rozhodováním o podniku. Účetnictví předkládá z pohledu finanční analýzy do určité míry přesné hodnoty peněžních údajů, které se však vztahují pouze k jednomu časovému okamžiku, a tyto údaje jsou

víceméně izolované. Aby mohla být tato data využita pro hodnocení finančního zdraví podniku, musí být podrobena finanční analýze. [9, str. 9]

Doplňujícím nástrojem k finanční analýze je SWOT analýza, která je užitečná v oblasti finančního řízení a plánování. Cílem této analýzy je identifikace, do jaké míry se podnik dokáže vyrovnat se změnami v prostředí, a to v mikroprostředí a makroprostředí. Jedná se o analýzu silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Analýza příležitostí a hrozeb se zabývá jak makroprostředím, soustředí se tedy na ekonomické faktory, politické a právní prostředí, sociální a kulturní faktory, technologické prostředí atd., tak i mikroprostředím. V rámci mikroprostředí se analýza soustředí na dodavatele, odběratele, konkurenční prostředí i veřejnost. Analýza silných a slabých stránek analyzuje firmu zevnitř – cíle, firemní kulturu, management a jeho kvality nebo nedostatky, zdroje firmy, zaměstnance, organizační strukturu atd.

1.1 Zdroje informací pro finanční analýzu

Hlavním zdrojem informací pro finanční analýzu jsou účetní výkazy – rozvaha, výkaz zisku a ztráty, cash-flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu. Pro práci s účetními výkazy je nezbytná znalost účetních výkazů, významu jejich položek i vzájemné souvztáhnosti účetních výkazů.

Pro externí uživatele finanční analýzy je zdrojem informací finanční účetnictví, které je regulováno z důvodu ochrany informací o vnitřní struktuře podniku a předmětu činnosti. Finanční účetnictví je vedeno způsobem, který ujistí externí uživatele o tom, že je účetnictví vedeno poctivě a pravdivě a nedochází k manipulaci s jednotlivými účty. Účtuje se tedy pouze o případech, ke kterým má účetní jednotka doklad, pokud doklad nemá, neúčtuje o daném případě.

Pro interní uživatele finanční analýzy slouží jako zdroj informací finanční účetnictví a účetnictví vnitropodnikové. Vnitropodnikové účetnictví si podnik buduje sám dle svých potřeb, toto účetnictví zahrnuje dvě složky – jednou složkou je provozní účetnictví, taktéž nákladové, které dává podklady pro ocenění vlastních výkonů. Druhou složkou je účetnictví manažerské, které slouží manažerům pro rozhodování, plánování a pro řízení společnosti jako celku. Z důvodu potřeby informací pro řízení podniku jako celku vstupují do vnitropodnikového účetnictví i mimoúčetní informace jako na příklad informace z bankovní sféry, z průzkumu trhu, z kapitálových trhů atp.

1.1.1 Rozvaha

Rozvaha je písemným přehledem o majetku podniku a jeho zdrojích k určitému datu. Obvykle se sestavuje ve tvaru bilance T, jejíž levá, majetková strana se označuje „aktiva“, pravá, kapitálová (zdrojová) strana „pasiva“. Druhou formou rozvahy je vertikální forma, ve které jsou jednotlivé položky uspořádány do sloupce, nejdříve aktiva, za nimi pasiva. Konstrukce rozvahy by měla být taková, aby přehledně ukazovala, co podnik vlastní, tj. strukturu majetku podniku, z jakých zdrojů svůj majetek pořídil, tj. strukturu kapitálu, jaká je jeho finanční situace, stupeň jeho zadlužení, a likvidity aj. Porovnání dvou rozvah za dva po sobě jdoucí roky (období) umožňuje zjistit, jak se finanční situace vyvíjí, a určit potřebná dlouhodobá i krátkodobá opatření k efektivnímu rozvoji podniku. [24, str. 61]

Mezi druhy rozvahy patří následující [21, str. 21]:

- Zahajovací rozvaha – sestavuje se na počátku zahájení činnosti účetní jednotky, představuje tedy uspořádaný přehled majetku ke dni vzniku účetní jednotky. Řádná rozvaha – sestavuje se pravidelně, k okamžiku řádné účetní závěrky (31. 12. nebo k poslednímu dni hospodářského roku).
- Mimořádná rozvaha – sestavuje se tehdy, když je potřeba vykázat přehled majetku k jinému okamžiku, na příklad vstup účetní jednotky do likvidace, prodej podniku.
- Konečná rozvaha – v případech, kdy účetní jednotka končí se svojí činností.
- Počáteční rozvaha – sestavuje se na začátku období.

Základní schéma rozvahy znázorňuje Tabulka 1.

Tabulka 1: Základní schéma rozvahy

Aktiva	Struktura rozvahy		Pasiva
hodnota všech položek, do kterých podnik investoval	dlouhodobý majetek (stálá aktiva)	všechny zdroje, ze kterých byla aktiva pořízena	vlastní kapitál
	- Dlouhodobý nehmotný majetek - dlouhodobý hmotný majetek - dlouhodobý finanční majetek		- základní kapitál - fondy - nerozdělený zisk minulých let - VH běžného roku
	oběžná aktiva		cizí zdroje
	- zásoby - pohledávky - investice (krátkodobý fin. majetek) - peníze		- dlouhodobé závazky a úvěry - krátkodobé závazky a úvěry

Zdroj: [24, str. 62]

1.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty obsahuje náklady, výnosy a výsledek hospodaření, podává tedy informace o finanční výkonnosti podniku. Údaje jsou uváděny za běžné a předcházející účetní období. Je sestaven vertikálně a stupňovitě tak, aby byly vyčísleny následující položky [11, str. 361]:

- provozní výsledek hospodaření (před zdaněním),
- finanční výsledek hospodaření,
- výsledek hospodaření za běžnou činnost (po zdanění daní z příjmů),
- mimořádný výsledek hospodaření po zdanění,
- (celkový) výsledek hospodaření za účetní období.

Výsledovku je možno sestavit dvojím způsobem členění položek – druhovým nebo účelovým členěním. Druhové členění sleduje povahu nákladů, tj. jaké druhy nákladů byly vynaloženy (např. spotřeba materiálu, odpisy dlouhodobého majetku, mzdové náklady). Během sledovaného období se jednotlivé druhy nákladů promítají do výkazu zisku a ztráty (prostřednictvím výsledkových účtů) podle časového hlediska bez ohledu na jejich věcné hledisko. [10, str. 37]

V případě použití účelového členění je nutno dle legislativy uvést i druhové členění.

Účelové členění sleduje naopak příčinu vzniku nákladů, tj. na jaký účel byly vynaloženy (např. na výrobu, správu, odbyt atd.). Náklady na výrobu jsou promítnuty do výsledovky v okamžiku vykázání výnosu, k jehož uskutečnění přispěly. Náklady na správu a odbyt nelze většinou přiřadit ke konkrétnímu výkonu a jsou tak zobrazeny ve výsledovce v období, ve kterém byly vynaloženy. [10, str. 38]

Základní strukturu výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle účelu znázorňuje Obrázek 1.

Tržby z prodeje zboží - náklady vynaložené na prodané zboží Tržby za prodej vlastních výrobků/služeb - náklady prodaných výrobků/služeb HRUBÝ ZISK/ZTRÁTA - provozní náklady podle účelu: odbytové náklady správní režie Ostatní provozní výnosy - ostatní provozní náklady * PROVOZNÍ VÝSLEDEK (I.) Výnosy z finanční činnosti - náklady na finanční činnost * FINANČNÍ VÝSLEDEK (II.) - daň z příjmu za běžnou činnost ** VÝSLEDEK ZA BĚŽNOU ČINNOST (III.) Mimořádné výnosy - mimořádné náklady - daň z příjmů z mimořádné činnosti * MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK (IV.) *** VÝSLEDEK ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	I.	II.	III.	IV.
---	----	-----	------	-----

Obrázek 1: Základní struktura VZZ při klasifikaci nákladů podle účelu

Zdroj: [13, str. 229]

Základní strukturu výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle druhů znázorňuje Obrázek 2.

<p>Tržby z prodeje zboží - náklady vynaložené na prodané zboží OBCHODNÍ MARŽE Tržby za prodej vlastních výrobků/služeb Změna stavu zásob vlastní činnosti Aktivace - provozní náklady podle druhů:</p> <p style="padding-left: 40px;">spotřeba materiálu a energie služby osobní náklady daně a poplatky odpisy aj.</p> <p>Ostatní provozní výnosy - ostatní provozní náklady * PROVOZNÍ VÝSLEDEK (I.)</p> <p>Výnosy z finanční činnosti - náklady na finanční činnost * FINANČNÍ VÝSLEDEK (II.) - daň z příjmu za běžnou činnost ** VÝSLEDEK ZA BĚŽNOU ČINNOST (III.)</p> <p>Mimořádné výnosy - mimořádné náklady - daň z příjmů z mimořádné činnosti * MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK (IV.) *** VÝSLEDEK ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ</p>	I	III.	II.	IV.
---	---	------	-----	-----

Obrázek 2: Základní struktura VZZ při klasifikaci nákladů podle druhů

Zdroj: [13, str. 228]

Výkaz zisku a ztráty vždy obsahuje tyto výsledky hospodaření: za provozní činnost, finanční činnost a mimořádnou činnost. Sečtením výsledku hospodaření za provozní činnost a za finanční činnost vznikne výsledek hospodaření za běžnou činnost. Součtem výsledku hospodaření za běžnou činnost a za mimořádnou činnost vznikne výsledek hospodaření za účetní období. Po odečtení daně z příjmů vzniká výsledek hospodaření po zdanění.

Způsob výpočtu jednotlivých výsledků hospodaření znázorňuje Obrázek 3.

Tržby z prodeje zboží	-	Náklady na prodej zboží	=	Obchodní marže
+		+		+
Tržby za výrobky a služby	-	Výkonová spotřeba	=	Přidaná hodnota
+		+		+
Provozní výnosy	-	Provozní náklady	=	Provozní výsledek
+		+		+
Finanční výnosy	-	Finanční náklady	=	Finanční výsledek
+		+		+
Mimořádné výnosy	-	Mimořádné náklady	=	Mimořádný výsledek
Výnosy celkem	-	Náklady celkem	=	Výsledek hospodaření před zdaněním
			-	Daň z příjmů
			=	Výsledek hospodaření po zdanění

Obrázek 3: Výpočet typů výsledků hospodaření v druhovém členění

Zdroj: [16, str. 42]

1.1.3 Přehled o peněžních tocích (cash flow)

Výkaz cash flow je nedílnou součástí účetní závěrky a zachycuje příjmy a výdaje.

Posláním tohoto výkazu je zachytit, kde peněžní prostředky vznikly a jak byly podnikem použity. Konkrétně to znamená, že se orientujeme na určení zdrojů a užití peněžních prostředků, příp. jejich ekvivalentů za určité období; znázorňuje pomocí toku finančních prostředků jako důsledku realizace investičních a rozhodovacích procesů v podniku. Účelem výkazu cash flow je tedy jednak popsat vývoj finanční situace za sledované období, jednak identifikovat příčiny změn ve finanční pozici podniku. Tento výkaz slouží především pro posouzení likvidity podniku. [8, str. 61]

Přehled o peněžních tocích lze sestavit buď přímou, nebo nepřímou metodou. Přímá metoda k počátečnímu stavu peněžních prostředků přičítá příjmy za konkrétní období a odečítá výdaje za toto období, výsledkem pak je konečný stav peněžních prostředků. Nepřímá metoda upravuje výsledek hospodaření běžného období – transformuje ho na peněžní tok. Upravuje tedy výsledek hospodaření o položky, které nejsou přírůstkem nebo úbytkem peněz, ale jsou výnosy nebo náklady.

Obě výše zmíněné metody dělí výkaz cash flow na tři části – cash flow z provozní činnosti, cash flow z investiční činnosti a cash flow z finanční činnosti.

Tabulka 2 znázorňuje sestavení výkazu o peněžních tocích nepřímou metodou.

Tabulka 2: Sestavení CF nepřímou metodou

Počáteční stav peněžních prostředků
Zisk po daních a úrocích +
Odpisy + (snížily zisk, ale nejsou výdaj)
Obdobné náklady jako odpisy + (rezervy, opravné položky)
Úbytek pohledávek +
Přírůstek pohledávek -
Úbytek zásob +
Přírůstek zásob -
Úbytek krátkodobých závazků -
Přírůstek krátkodobých dluhů +
CF z provozní činnosti
Úbytek dlouhodobého majetku +
Přírůstek dlouhodobého majetku -
CF z investiční činnosti
Přírůstek dlouhodobých dluhů +
Úbytek dlouhodobých dluhů -
Vklady do vlastního kapitálu +
Výplaty dividend -
CF z finanční činnosti
CF celkem (CF z provozní činnosti + CF z investiční činnosti + CF z finanční činnosti)
Konečný stav peněžních prostředků (Počáteční stav peněžních prostředků + CF celkem)

Zdroj: [31, str. 154]

1.1.4 Výkaz o změnách vlastního kapitálu

Celkové bohatství podniku se v rámci jednoho účetního období zvýší nebo sníží v důsledku změn, které nastanou v průběhu tohoto období ve vlastním kapitálu. V celkové změně vlastního kapitálu se v konečném důsledku promítají změny vyplývající z transakcí s vlastníky a změny vyplývající z ostatních operací. Výkaz o změnách vlastního kapitálu má vysvětlit u každé položky vlastního kapitálu rozdíl mezi jejím počátečním a konečným stavem. [10, str. 57]

Výkaz o změnách vlastního kapitálu odkrývá operace, které by jinak zůstaly pro externí uživatele skryty, a které mohou být operacemi významnými.

Tento výkaz nemá stanovenou konkrétní formu.

1.2 Horizontální a vertikální analýza

Pojmem horizontální analýza se rozumí meziroční porovnání jednotlivých hodnot (například zisku, výsledku hospodaření atp.). Tento typ analýzy umožňuje odhalit změny, ke kterým dochází v hodnoceném podniku a hlavní trendy v jeho hospodaření. Základem hodnocení je

výpočet rozdílových hodnot (rok n – rok n-1) a procentní vyjádření změny určité hodnoty v roce n ve srovnání téže hodnoty v roce n-1. [15, str. 71]

Vertikální analýza spočívá v tom, že se na jednotlivé položky finančních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině. Tato analýza umožňuje srovnat účetní výkazy daného roku s výkazy z minulých let a zejména pak porovnat několik firem různých velikostí. [9, str. 15]

V rámci vertikální analýzy je analyzováno pouze jedno účetní období, postupuje se shora dolů, na začátku analýzy je určen základ, vzhledem ke kterému se zkoumají položky finančních výkazů.

V případě vertikální analýzy rozvahy je doporučeno porovnat výsledky provedené analýzy s bilančními pravidly.

Bilanční pravidla jsou [19, str. 31]:

- Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika – vlastní zdroje by neměly být nižší než zdroje cizí,
- Zlaté bilanční pravidlo financování – je třeba sladovat časový horizont trvání majetkových účastí s časovým horizontem finančních zdrojů,
- Zlaté pari pravidlo – pravidlo doporučuje, aby dlouhodobý majetek byl financován převážně z vlastních zdrojů, toto pravidlo se dodržuje jen zřídka, neboť firma ke svému financování využívá i cizích zdrojů,
- Zlaté poměrové pravidlo – pro udržení dlouhodobé rovnováhy by tempo růstu investic nemělo ani v krátkém časovém horizontu být vyšší než tempo růstu tržeb.

1.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji využívanou metodou finanční analýzy, neboť pracují s údaji z finančních výkazů a jsou tak dostupné externím uživatelům finanční analýzy. Výpočet těchto ukazatelů se počítá jako poměr jedné nebo více položek z účetních výkazů k jiné položce nebo ke skupině položek z účetních výkazů.

Dle zaměření poměrových ukazatelů lze rozlišit několik skupin poměrových ukazatelů, kterými jsou: ukazatele likvidity, aktivity, rentability, zadluženosti, tržní hodnoty a ukazatele cash flow.

1.3.1 Ukazatele likvidity

Sledování likvidity je velice důležité, aby bylo zřejmé, zda je podnik schopen dostát svým závazkům. Nelikvidní podnik není schopen dostát svým závazkům ani využívat ziskové

příležitosti, což vede k platební neschopnosti podniku a následně až k bankrotu. Velmi vysoká míra likvidity pro podnik ovšem není výhodná, neboť finanční prostředky jsou vázány v aktivech a nejsou tak zhodnocovány, čímž klesá rentabilita podniku.

Rozlišují se 3 základní ukazatele likvidity:

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotové peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Tento ukazatel obsahuje v čitateli pouze ty nejlíkvídnější položky – peníze, šeky, cenné papíry, se kterými lze volně obchodovat. Ve jmenovateli jsou pouze dluhy, které jsou okamžitě splatné. Doporučená hodnota je 0,9 – 1,1, pro ČR je snížena dolní hranice na 0,6, hodnota 0,2 je považována za hodnotu kritickou.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Pro pohotovou likviditu platí, že číselník by měl být roven jmenovateli, ideální hodnota je tedy 1 – podnik je schopen dostát svým krátkodobým závazkům bez prodeje zásob.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Běžná likvidita vyjadřuje schopnost podniku uspokojit své věřitele, pokud by svá oběžná aktiva přeměnil na hotové peněžní prostředky. Optimální rozmezí tohoto ukazatele je 1,5 – 2,5.

1.3.2 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří schopnost společnosti využívat investované finanční prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Tyto ukazatele nejčastěji vyjadřují počet obrátek jednotlivých složek zdrojů aktiv nebo dobu obratu – což je reciproká hodnota k počtu obrátek. Jejich rozbor slouží především k hledání odpovědi na otázku, jak hospodaříme s aktivy a jejich jednotlivými složkami a jaký vliv má toto hospodaření na výnosnost a likviditu. [22, str. 67]

Mezi ukazatele aktivity patří následující:

- Obrat aktiv – tržby / aktiva – říká, jak je podnik schopen využívat svá aktiva.
- Obrat zásob – tržby / zásoby – říká, kolikrát ročně jsou zásoby nakoupeny a prodány, odvozeným ukazatelem je doba obratu zásob, 365 / obrat zásob. Tento ukazatel udává, jak dlouhou dobu podnik váže aktiva ve formě zásob.

- Obrat pohledávek – tržby / pohledávky, doplňkovým ukazatelem je doba obratu pohledávek, která vyjadřuje, jak dlouho v průměru trvá, než jsou pohledávky zaplacené, počítá se: 365 / obrat pohledávek.
- Obrat závazků – tržby / závazky, doplňkovým ukazatelem je doba obratu závazků, tento ukazatel vyjadřuje, za jak dlouhou dobu je firma schopna splatit své závazky, počítá se jako 365 / obrat závazků.

1.3.3 Ukazatele rentability

Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu, tj. schopnosti podniku vytvářet nové zdroje. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. [10, str. 98]

Finanční analýza využívá několik kategorií zisku, kterými jsou:

- EBDIT – zisk před zdaněním, úroky a odpisy,
- EBIT – zisk před zdaněním a úroky,
- EBT – zisk před zdaněním,
- EAT – zisk po zdanění
- NOPAT – čistý provozní zisk.

Rentabilita celkového investovaného kapitálu

$$ROCE = \frac{\text{zisk}}{\text{dlouhodobé dluhy} + \text{vlastní kapitál}}$$

Tento ukazatel měří výnosnost dlouhodobých zdrojů, vyjadřuje, jak efektivně podnik hospodaří.

Rentabilita vlastního kapitálu

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Je ukazatelem rozhodujícím, neboť měří efektivnost, s níž podnik využívá kapitál vlastníků. Udává, kolik Kč (haléřů, procent) čistého zisku připadá na 1 Kč investovanou do podniku jeho vlastníky. Přestože je obecně považován za hlavního ukazatele finanční výkonnosti (efektivnosti) podniku, jeho hodnocení musí být opatrné, neboť jsou s ním spojeny tři problémy:

1. problém času (některé aktivity vyvolávají růst nákladů a tím snížení hodnoty ROE, která však vzroste v příštích letech);

2. problém rizika, které ROE nebere v úvahu (obecně platí „čím vyšší riziko, tím vyšší požadovaná hodnota ROE);

3. problém ocenění, neboť počítá s účetními (historickými) hodnotami a nikoli hodnotami trními, které jsou rozhodující pro investory. [24, str. 360]

Pákový efekt (leverage-faktor)

$$ROE = ROCE * \frac{(ROCE * \text{cizí kapitál}) - (\text{rentabilita cizího kapitálu} * \text{cizí kapitál})}{\text{vlastní kapitál}}$$

Podstatou pákového efektu u ukazatelů rentability je zjištění, do jaké míry se změni rentabilita vlastního kapitálu, změníme-li kapitálovou strukturu. Leverage-faktor vypovídá o tom, že mezi rentabilitou vlastního a celkového kapitálu existuje jakýsi vliv páky, což znamená, že je-li úroková míra cizího kapitálu nižší než rentabilita celkového kapitálu, roste rentabilita vlastního kapitálu při přílivu cizího kapitálu – pozitivní leverage efekt. Je-li naopak rentabilita celkového kapitálu nižší než úroková míra cizího kapitálu, klesá s rostoucím zadlužením výnosnost vlastního kapitálu – negativní leverage efekt. [22, str. 61]

Rentabilita aktiv

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{aktiva}}$$

Měří hrubou produkční sílu účetní jednotky, její celkovou výdělečnou schopnost. Hodnota ukazatele udává, kolik korun zisku vynesla každá koruna investovaného kapitálu. Poměruje zisk s celkovými aktivy bez ohledu na to, zda jsou tato aktiva financována z vlastních či cizích zdrojů. [1, str. 555]

Rentabilita investovaného kapitálu

$$ROI = \frac{\text{zisk}}{\text{celková aktiva} - \text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Rentabilita investovaného kapitálu měří výnosnost kapitálu, který je kapitálem dlouhodobým. V čitateli lze uvádět EBIT nebo EAT, nejčastěji se k výpočtu využívá EBIT z důvodu zjištění rentability aktiv, která byla vložena do podniku, přičemž není brán ohled na to, jak byla tato aktiva financována. Při výpočtu tohoto ukazatele je uvažován provozní výsledek hospodaření jakožto EBIT.

Rentabilita tržeb

$$ROS = \frac{zisk}{tržby}$$

Rentabilita tržeb představuje poměry, které v čitateli zahrnují výsledek hospodaření v různých podobách a ve jmenovateli obsahují tržby, opět různým způsobem upravené podle účelu analýzy. Tyto ukazatele vyjadřují schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, tedy kolik dokáže podnik vyprodukovat efektu na 1 Kč tržeb. Tomuto ukazateli se v praxi někdy také říká ziskové rozpětí a slouží k vyjádření ziskové marže. V tomto případě je nutné, aby do kategorie zisku byl dosazován čistý zisk. [22, str. 63]

Doplňkovým ukazatelem k ukazateli rentability tržeb je nákladovost, kterou lze vypočítat odečtením ukazatele ROS od hodnoty 1, tedy: Nákladovost (ROC) = 1 – ROS.

Rentabilita nákladů

$$ROC = 1 - ROS$$

Ukazatel rentability nákladů vyjadřuje, s jak vysokými náklady podnik vytvořil jednu korunu tržeb. Vyšší hospodářský výsledek znamená nižší hodnotu rentability nákladů a naopak. Největší vliv na velikost ukazatele má na příklad změny cen výrobků nebo služeb, nákladů nebo marže.

1.3.4 Ukazatele zadluženosti

Podniky využívají k financování aktiv své vlastní zdroje, ale i zdroje cizí. U větších podniků jsou aktiva financována částečně cizími zdroji a částečně vlastními zdroji, neboť při využití pouze vlastních zdrojů klesá výnosnost kapitálu, který byl do podniku vložen. Naopak financování pouze z cizích zdrojů je nereálné ze dvou hlavních důvodů. Prvním důvodem je to, že každý další dluh je obtížnější získat, dalším důvodem je státem stanovená minimální výše vlastního kapitálu. Podnik tedy musí stanovit optimální kapitálovou strukturu, k čemuž využívá analýzu zadluženosti, pomocí které hledá neoptimálnější poměr rozložení kapitálu mezi vlastní a cizí zdroje.

Ukazatele zadluženosti využívají k výpočtům především údaje z rozvahy a tím zjišťují, v jakém poměru jsou aktiva kryta cizími a vlastními zdroji. Existuje několik základních ukazatelů zadluženosti, další si volí podnik sám a sám si stanovuje jejich konstrukci dle svých analytických zvyklostí.

Mezi základní ukazatele zadluženosti patří:

Celková zadluženost

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Tento ukazatel udává, z jaké části jsou aktiva financována cizími zdroji. Pro vlastníky je cílem, aby tento ukazatel byl co nejvyšší, aby mohly být využity dva efekty - daňový štít a finanční páka. Oproti tomu věřitelé budou požadovat hodnotu tohoto ukazatele spíše nižší, neboť poskytovat jejich zdroje zadluženému podniku nese riziko nesplácení, s čímž souvisí výše zmíněná skutečnost, že každý další dluh je těžší získat.

Koeficient samofinancování

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem k ukazateli celkové zadluženosti, součet těchto dvou ukazatelů by měl dát 1. Případný rozdíl může být způsoben tím, že nejsou započtena ostatní pasiva do některého z těchto dvou ukazatelů. Tento ukazatel tedy vyjadřuje, z jaké části jsou aktiva financováno vlastním kapitálem.

Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

Úrokové krytí vypovídá o tom, do jaké míry jsou úroky kryty ziskem. Čím vyšší hodnoty ukazatele účetní jednotka dosahuje, tím je její finanční stabilita pevnější. Jako minimální hodnota ukazatele bývá uváděna hodnota kolem šesti. [1, str. 561]

Překapitalizace

$$\text{Překapitalizace} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{dlouhodobý majetek}}$$

Pokud ukazatel překapitalizace přesáhne hodnotu jedné, lze hovořit o překapitalizovaném podniku. Takový podnik využívá vlastní kapitál i k financování oběžných aktiv, což vypovídá o jeho konzervativním postoji k financování aktiv, v tomto případě podnik raději volí jistotu a určitou stabilitu před rizikem spojeným s financováním cizími zdroji.

Podkapitalizace

$$\text{Podkapitalizace} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}}{\text{dlouhodobý majetek}}$$

Pokud ukazatel podkapitalizace je menší než jedna, je podnik podkapitalizovaná, což znamená, že využívá krátkodobých závazků i k financování dlouhodobého majetku. Pokud je hodnota vyšší než jedna, podnik financuje oběžná aktiva pomocí dlouhodobých zdrojů. Optimální hodnota je tedy okolo jedné.

1.3.5 Ukazatele tržní hodnoty

Ukazatele tržní hodnoty neboli ukazatele kapitálového trhu se vyznačují tím, že pracují s tržními hodnotami, což je odlišuje od ukazatelů uvedených výše. Firma je hodnocena pomocí burzovních ukazatelů a toto hodnocení je důležité hlavně pro investory, kteří získají informace o návratnosti investovaných prostředků.

Mezi nejdůležitější ukazatele tržní hodnoty patří následující:

Účetní hodnota akcie

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet emitovaných akcií}}$$

Účetní hodnota akcie odráží uplynulou výkonnost firmy. Pro tento ukazatel platí, že by měl v čase vykazovat rostoucí tendenci, neboť pak se firma pro potenciální investory jeví jako finančně zdravá. Podstatou propočtu je porovnání účetní hodnoty akcie s hodnotou tržní a také zjištění minulé výkonnosti podniku. Zisk, který je reinvestován, se projeví jako přírůstek vlastního kapitálu a je tak základem pro možnou expanzi firmy. [22, str. 68]

Čistý zisk na akcii (Earning Per Share – EPS)

$$EPS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet vydaných kmenových akcií}}$$

Čistý zisk na akcii vyjadřuje poměr mezi tržní cenou akcie a čistým ziskem z jedné akcie, pomáhá tak investorům v rozhodnutí, zda vloží své prostředky do akcií daného podniku. Jeho vypovídací schopnost ovšem může být velmi omezena účetní politikou, která ovlivňuje zisk.

Dividendový výnos

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividendový výnos na 1 akcii}}{\text{tržní cena akcie}} * 100$$

Hlavní motivací pro investory je růst dividendového výnosu, tento ukazatel tedy vyjadřuje, jak se zhodnotí finanční prostředky investorů, které vložili do akcií daného podniku. Může nastat situace, kdy dividendový výnos poklesne, ačkoli se dividenda nezmění, je to dáno tím, že ve jmenovateli je tržní cena akcie.

Dividendové krytí

$$\text{Dividendové krytí} = \frac{EPS}{\text{dividenda na akcii}}$$

Na každou dividendu připadá zisk a tento ukazatel udává, kolikrát je tímto ziskem dividendy kryta. Dále vyjadřuje tempo, kterým podnik roste.

Ukazatel P/E (price-earning ratio)

$$P/E = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk po zdanění na 1 akcii}}$$

Z ukazatele vyplývá, kolik jsou akcionáři ochotni zaplatit za 1 Kč zisku na akcii. Pro tento ukazatel platí, že čím je ukazatel v čase nebo v porovnání s jinými akciemi nižší, tím je pravděpodobnější, že akcie je podhodnocena a pro investora levnější, znamená tedy vhodnou investiční příležitost. Nízká hodnota tohoto ukazatele při relativně vysokém zisku také může znamenat, že investoři odhadují trend snižování zisku firmy a tím i očekávaných příjmů v budoucnosti. [22, str. 69]

Ukazatel M/B (market to book ratio)

$$M/B = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{účetní hodnota akcie}}$$

Je-li hodnota tohoto ukazatele vyšší než 1, znamená to, že tržní hodnota firmy je vyšší než ocenění vlastního kapitálu v rozvaze. Problém nastává, je-li hodnota výrazně nižší než 1, neboť v takovém případě není potenciální reprodukční schopnost firemních aktiv hodnocena jako dostatečná vzhledem k objemu akciového kapitálu a výši rizika s ním spojeného. [22, str. 69]

1.3.6 Ukazatele s využitím cash flow

Ukazatele s využitím cash flow patří mezi poměrové ukazatele, u kterých je v čitateli cash flow, ve jmenovateli pak položky z rozvahy nebo z výkazu zisku a ztráty. Pomocí těchto ukazatelů lze odhalit hrozící potíže v oblasti platební schopnosti podniku a cílenými kroky tak těmto potížím předejít.

Základní rovnicí pro vypočítání cash flow je:

- Cash flow = zisk + odpisy + (-) změna dlouhodobých rezerv

Mezi ukazatele s využitím cash flow patří následující:

Obratová rentabilita

$$\text{Obratová rentabilita} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{obrat}}$$

Ukazatel vyjadřuje schopnost podniku vytvářet přebytky z obratu. Tyto přebytky pak použije na udržení nebo posílení své pozice, na získání větší finanční nezávislosti nebo pro obsluhu kapitálu.

Finanční efektivita kapitálu

$$\text{Finanční efektivita kapitálu} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{obrat}} * \frac{\text{obrat}}{\text{vložený kapitál}}$$

Zde je patrné, že je nezbytné využívat vložený kapitál za účelem efektivní tvorby obratu. S vyšší schopností využívání kapitálu klesá obratová rentabilita, přičemž finanční rentabilita se nemění.

Stupeň oddlužení

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{cizí kapitál}}$$

Jde o vyjádření poměru financování cizími zdroji a financování z vlastních finančních prostředků. Přijatelná hodnota je v rozmezí 20% – 30%. Modifikovaný stupeň oddlužení pak dosazuje do čitatele disponibilní cash flow, tedy z obratového procesu, který je snížený o využití finančních prostředků, které je nezbytně nutné. Do jmenovatele pak dosazuje nové úvěry, tedy úvěry pro podnikové potřeby a jejich financování. Výsledkem je informace a volných finančních prostředcích k financování nového úvěru.

Stupeň samofinancování investic

$$\text{Stupeň samofinancování investic} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{investice}}$$

Ukazatel vyjadřuje míru, v jaké je podnik schopen krýt investice z vlastních finančních zdrojů. Pokud hodnota přesáhne 100%, lze využít volné finanční prostředky. V opačném případě je nutné využití externích zdrojů pro financování investic.

Finanční využití vlastního kapitálu

$$\text{Finanční využití vlastního kapitálu} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Tento ukazatel hodnotí vlastní kapitál z hlediska jeho vnitřního finančního potenciálu.

Finanční rentabilita finančního fondu

$$\text{Finanční rentabilita finančního fondu} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{finanční fond}}$$

Finanční rentabilita finančního fondu je ukazatel, který vyjadřuje míru schopnosti podniku reprodukovat z vnitřních zdrojů hodnotu finančního fondu. Finanční fond je čistý pracovní kapitál, který se může zvyšovat ve sledovaném období i v důsledku externích finančních toků. Proto se využívá ještě doplňkový ukazatel, tedy poměr cash flow k celkovým příjmům finančního fondu, který ukazuje velikost podílu přebytků získaných z obrátového procesu nad výdaji v celkových příjmech. Obecně by tyto ukazatele měly nabývat vyšších hodnot. [22, str. 71]

Cash flow na akcii

$$\text{Cash flow na akcii} = \frac{\text{cash flow}}{\text{počet emitovaných kmenových akcií}}$$

Cash flow na akcii vyjadřuje, jaká je výnosnost investic do akcií. Nejvyšší vypovídací schopnost má v čase a lze pomocí tohoto ukazatele provádět srovnání mezi podniky.

Úvěrová způsobilost z cash flow

$$\text{Úvěrová způsobilost z cash flow} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{cash flow z provozní činnosti}}$$

Hodnota úvěrové způsobilosti vyjadřuje, kolikrát musí podnik vytvořit sumu finančních zdrojů, aby vlastními silami pokryl všechny závazky. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím více musí podnik vydat na splátky úvěrů a tím méně zůstává na investování a rozvoj. [22, str. 72]

2 IFRS

IFRS je zkratkou pro mezinárodní standardy účetního výkaznictví, skládající se z počátečních písmen slov International Financial Reporting Standards, tj. Mezinárodní standardy finančního výkaznictví.

IFRS vznikly v důsledku mezinárodní harmonizace účetnictví, neboť ve světě je neustálá potřeba sjednocování – sjednocují se informační systémy, zrychluje se komunikace, je kladen požadavek na srovnatelnost, spolehlivost a srozumitelnost informací, především informací ekonomických.

V současné době existují tři významné linie mezinárodní účetní harmonizace. Jedná se o Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, účetní směrnice Evropské unie (zejména 4. a 7. směrnice) a v neposlední řadě hrají v tomto procesu důležitou roli národní účetní standardy USA – US GAAP (General Accepted Accounting Principles). US GAAP, přestože představují soubor národních účetních standardů USA, jsou významné pro celosvětovou harmonizaci účetnictví. Příčinou je zejména ekonomický význam a síla USA, ale i kvality tohoto systému. Newyorská burza je nejvýznamnější burzou světa a společnosti, které chtějí na této burze kótovat své cenné papíry, musejí sestavovat svoje účetní závěrky v souladu s US GAAP, v případě mezinárodních společností jsou akceptovány newyorskou burzou rovněž výkazy sestavené v souladu s IFRS. [3, str. 3]

Vývoj mezinárodních účetních standardů sahá do sedmdesátých let minulého století, kdy byl založen Výbor pro tvorbu mezinárodních účetních standardů, jehož členy byly organizace, které již byly sdruženy v Mezinárodní federaci účetních. Poté vznikaly ještě další výbory jako Poradní výbor nebo Stálý interpretační výbor. Poradní výbor se skládal z členů, kteří byli odborníky v oblasti účetnictví, a jeho náplní bylo na příklad vyhledávat finanční zdroje a zapojit do práce i odbornou veřejnost. Stálý interpretační výbor pak měl za úkol posuzovat různé účetní problémy a vydávat rozhodnutí, jak tyto problémy řešit, tato rozhodnutí byla interpretována a měla sjednotit řešení účetních problémů.

Po roce 2000 byla zřízena Nadace Výboru pro mezinárodní účetní standardy. Tuto nadaci řídí dvacet dva správců, přičemž každý z nich zastupuje určitou oblast a profesi. Tito správci jmenují členy Poradního výboru, Výboru pro interpretaci i Rady pro mezinárodní účetní standardy. Výbor pro mezinárodní účetní standardy byl v roce 2001 přejmenován na Rady pro mezinárodní účetní standardy, která nese odpovědnost za tvorbu mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Poradní výbor dává Radě pro mezinárodní účetní standardy různá

doporučení, ale i návrhy, zároveň Radu informuje o tom, jaký dopad budou mít určité standardy. Výbor pro interpretace Mezinárodních standardů účetního výkaznictví vytváří taková pravidla, aby ve sporných oblastech proběhla jednotná aplikace IFRS.

2.1 Koncepční rámec

Koncepční rámec je důležitou úvodní částí IFRS. Jsou zde definovány účetní zásady a předpoklady, základní prvky účetní závěrky – aktiva, závazky, vlastní kapitál, výnosy a náklady, kritéria pro uznání a vyjádření těchto prvků v účetní závěrce a výchozí báze jejich ocenění. Definice a zásady uvedené v koncepčním rámci zásadním způsobem ovlivňují obsah informací zveřejňovaných v účetní závěrce. Jednotlivé standardy, které se zabývají konkrétními oblastmi a účetními problémy, z těchto definic vycházejí; pochopení koncepčního rámce je proto důležitým předpokladem pro pochopení standardů. [3, str. 15]

V koncepčním rámci je vymezen:

- účel koncepčního rámce, informační potřeby uživatelů účetní závěrky a základní typy ekonomických rozhodnutí, k nimž jsou užívány účetní informace;
- cíl účetní závěrky;
- kvalitativní charakteristiky účetní závěrky;
- obsah a způsob rozpoznání základních prvků, které tvoří obsah účetní závěrky;
- koncepce oceňování;
- pojetí kapitálu a uchování kapitálu. [3, str. 16]

Koncepční rámec IFRS se zabývá účetními výkazy, které dávají informace pro externí uživatele a měly by podat informace o finanční pozici podniku a změnách ve finanční pozici i o výkonnosti podniku.

Finanční pozice je podle Koncepčního rámce ovlivněna strukturou aktiv a zdrojů, likviditou, solventností a schopností podniku přizpůsobit se změnám v okolí. Zdrojem informací o finanční pozici podniku je především rozvaha. Výkonnost podniku se měří zejména pomocí ziskovosti, jež umožňuje posoudit efektivnost vynaložených (či dodatečně vynakládaných) ekonomických zdrojů. Hlavním pramenem informací o výkonnosti je výsledovka. Změny ve finanční pozici podniku jsou patrné z výkazu o peněžních tocích. Ten podává informace o schopnosti podniku vytvářet peněžní prostředky a o způsobu jejich užití. K seriózní analýze vývoje finanční pozice je třeba využívat informace ze všech dostupných zdrojů. [12, str. 29]

Tabulka č. 3 znázorňuje výkaznictví dle IFRS.

Tabulka 3: Výkaznictví dle IFRS

Framework (konceptní rámec)	IFRS standardy
Cíle výkaznictví	Součástí roční účetní závěrky
Adresáti výkaznictví	Speciální regulace pro jednotlivá
Zásady výkaznictví	- aktiva
Definice, zásady evidence a oceňování položek účetní závěrky	- pasiva
- aktiva	- náklady
- pasiva	- výnosy
- náklady	
- výnosy	
Koncepce zachování kapitálu	

Zdroj: [33, str. 737]

2.1.1 Oceňování

Konceptní rámec IFRS vychází z toho, že účetní výkazy jsou určeny především externím uživatelům, analyzuje informační potřeby různých skupin a uvádí: „*Cílem účetních výkazů je poskytovat informace o finanční situaci, výkonnosti a o změnách ve finanční situaci účetní jednotky, které jsou důležité pro rozhodování nejbližšího okruhu uživatelů.*“ Těmto cílům tedy musí být podřízeno i oceňování. [23, str. 28]

Jsou stanoveny celkem čtyři oceňovací báze – historické náklady, běžná cena, realizovatelná hodnota (též vypořádací hodnota), současná hodnota.

Převládajícím způsobem oceňování aktiv a závazků ve zveřejňovaných účetních výkazech jsou historické náklady. Podle této metody se aktiva podniku oceňují v částce peněz, kterou bylo potřeba vynaložit v době jejich pořízení, a závazky se evidují v částce přijatého prospěchu získaného výměnou za povinnost závazek uhradit.

Běžná cena je stanovena s ohledem na vstupní hodnotu aktiva nebo závazku. Představuje částku, která by musela být uhrazena, kdyby se stejné nebo podobné aktivum pořizovalo v dnešní době. U závazků představuje běžná cena částku peněz, která by byla v současnosti požadována na jeho úhradu. [10, str. 195]

Realizovatelná hodnota zakládá ocenění aktiv na úrovni peněžních prostředků, které by bylo možno získat prodejem aktiv při běžném způsobu jejich pozbytí (na příklad prodejem). Toto ocenění odráží odhadovanou cenu oceňovaného aktiva z pozice účetní jednotky, která hodlá majetek prodat. Závazky se oceňují ve vypořádacích hodnotách; to znamená v nediskontovaných částkách peněz, které bude třeba podle očekávání vynaložit k úhradě závazků v běžném podnikání k datu ocenění.

Současná hodnota je oceňovacím přístupem, při němž jsou aktiva oceněna v diskontované hodnotě budoucích čistých přítoků peněz, které bude aktivum dle očekávání vytvářet v běžném podnikání. Závazky se oceňují v diskontované hodnotě budoucích čistých odtoků peněz, které budou dle očekávání nutné k vypořádání závazků v běžném podnikání. [3, str. 25-26]

2.2 Základní pravidla účetního výkaznictví dle IFRS

Účetní pravidla jsou specifické zásady, základy, konvence, postupy a praktiky aplikované společností v přípravě a prezentaci finančních výkazů. Příprava finančních výkazů je založena na specifických základních principech na příklad na základě předpokladu trvání podniku, na principu časového rozlišení a na základě historických pořizovacích cen. [17, str. 3001]

Předpoklad trvání podniku vyjadřuje, že podnik bude ve své činnosti pokračovat, pokud ovšem není zřejmý opak. Tento předpoklad vede k větší opatrnosti a obezřetnosti především v oceňování aktiv a pasiv.

Princip časového rozlišení neboli akruální princip vyjadřuje, že o všech transakcích je účtováno v tom období, kdy vznikly. Není tedy důležité, zda v daném období došlo i k příjmům či výdajům. V daném účetním období jsou vykázána veškerá aktiva a pasiva, která v tomto období vznikla, stejně tak i veškeré náklady a výnosy.

IAS 1 doplňuje výše zmíněné předpoklady ještě o další dva předpoklady. Prvním je periodicita vykazování, což znamená, že výkazy jsou sestavovány periodicky, alespoň jednou ročně. Pokud jsou výkazy sestavovány za delší nebo kratší období, než je jeden rok, musí účetní jednotka uvést důvod změny délky účetního období. Dalším předpokladem dle IAS 1 je věrné a poctivé zobrazení skutečnosti. Jedná se o poctivé zobrazení všech skutečností ať už se jedná o finanční situaci, transakce či peněžní toky.

Změny v účetních zásadách jsou možné pouze pokud:

- Je změna vyžadována standardem IFRS nebo z důvodu správné interpretace,

- Pokud změna poskytne spolehlivější a relevantnější informace o efektech transakcí, ostatních událostech nebo o finanční pozici, finanční výkonnosti nebo cash flow. [17, str. 3007]

2.3 Přejchod na IFRS a rozdíly ve vybraných oblastech dle české účetní legislativy a dle IFRS

Česká účetní legislativa (dále ČÚL) a mezinárodní standardy IFRS (dále jen IFRS) se v některých oblastech liší. Pokud je účetní jednotka povinna sestavovat účetní výkazy dle IFRS, musí tyto odlišnosti respektovat. Stejná pravidla pak platí na příklad i pro měsíční reporting, kdy dceřiná společnost reportuje své výsledky zahraniční mateřské společnosti a tento reporting se řídí mezinárodními standardy účetního výkaznictví.

První rozdíly se vyskytují již ve způsobu oceňování, v rámci české účetní legislativy i IFRS je využíváno přednostně historických cen, rozdíly ovšem nastávají v přecenění – v české účetní legislativě jsou přeceňovány na reálnou hodnotu deriváty, cenné papíry a přeměny společnosti, zatímco finanční nástroje jsou oceňovány v pořizovací ceně. V rámci IFRS jsou finanční nástroje taktéž oceněny v pořizovací ceně. Přecenění může být provedeno u dlouhodobého hmotného majetku, nehmotných aktiv nebo u investic do nemovitých věcí. Naopak přecenění musí být provedeno u finančních derivátů, některých cenných papírů a některých zemědělských aktiv.

Dalším rozdílem je měna vykazování – dle ČÚL je použita pro vykazování česká měna. V rámci IFRS je nutné pro kalkulaci výsledku hospodaření použít funkční měnu, ale pro předložení finančních výkazů lze použít měnu vykazování.

Co se týká rozvahy a výkazu zisku a ztráty, dle ČÚL mají tyto výkazy stanovený závazný formát, kdežto v IFRS závazný formát není stanoven, ale v rozvaze jsou aktiva vykazována podle likvidity, nikoli dle členění, které aktiva dělí na oběžná a stálá. Stejně tak jsou vykazovány i závazky, cílem je podat informace, které jsou více spolehlivé i více relevantní, pokud tomu tak není, vykazují se aktiva i závazky dle členění na oběžná a stálá. Ve výkazu zisku a ztráty je nutné závazky uvést podle druhu nebo podle funkce.

IFRS zakazuje mimořádné položky ve výkazech, kdežto v rámci ČÚL mimořádné položky zahrnují operace neobvyklé povahy vzhledem k běžné činnosti podniku i případy nahodile se vyskytujících událostí, změny účetních metod a opravy významných chyb minulých období. Pouze podnikatelé jsou povinni opravovat chyby minulých období přes mimořádné položky

běžného účetního období. Finanční instituce opravují chyby minulých období v běžném účetním období prostřednictvím úpravy počátečního zůstatku výsledku hospodaření minulých let. [34]

Pro výkaz o peněžních tocích lze v obou formách vykazování použít přímou nebo nepřímou metodu. Výkaz dle IFRS obsahuje všechny standardní položky a možnosti změn v obsahu jsou velmi omezené, ČÚL stanovuje pouze jednotlivé kategorie toků peněz a formát pro nepřímou metodu. Dalším rozdílem je zahrnování poštovních známek a poukázek do finančních aktiv jakožto peněžní ekvivalenty.

Klasifikace leasingu na finanční leasing je dle IFRS možná pouze pokud přešla všechna rizika i výhody vyplývající z tohoto leasingu na nájemce. Nadřazenou podstatou je podstata ujednání, nikoli právní forma.

Pronajímatel účtuje splátky finančního leasingu do pohledávek. Oproti tomu ČÚL vyzdvihuje právní formu nad podstatu, to má za následek nerozdílnost mezi účtováním finančního a operativního leasingu. Pronajímatel aktivuje majetek, který pronajímá, do majetku v pořizovací ceně a následně je tento majetek pronajímatelem odepisován. Výnosy plynoucí z pronajímaného majetku jsou časově rozlišovány po celou dobu trvání leasingu.

Nájemce musí dle IFRS zaúčtovat finanční leasing jako majetek a veškeré budoucí platby nájemného jako závazek. Odpisuje se obvykle po dobu použitelnosti majetku. Dále musí rovnoměrně rozdělit splátky nájemného tak, aby byla u nesplaceného závazku dosažena konstantní úroková sazba. Nájemné z operativního leasingu se účtuje do nákladů rovnoměrně. Dle ČÚL je účtování finančního a operativního leasingu shodné, nájemné je promítnuto do nákladů rovnoměrně. [34]